

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 6Co/182/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4116202096
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marta Polyáková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4116202096.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v právnej veci navrhovateľa: A. M., nar. XX. XX. XXXX, bytom X., R. XX, zastúpený JÁNSKY & PARTNERS, s.r.o., so sídlom Nitra, Štúrova 13, IČO: 47 249 650, proti odporcovi: A. U. O., bytom R., B. XXXX/XX, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, o nariadenie predbežného opatrenia, na odvolanie navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Nitra zo dňa 1. februára 2016, č. k. 10C/37/2016-18 takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti m e n í takto:
Súd z a k a z u j e odporcovi v rozsahu spoluvlastníckeho podielu vo výške 1 vzhľadom k celku nakladať s nehnuteľnosťami zapísanými na liste vlastníctva Okresného úradu v Nitre, katastrálneho odboru pre okres Nitra, Obec Nitra, katastrálne územie X. LV č. XXXX ako parcely registra „C“ evidovanými na katastrálnej mape ako:
Pozemky: parc. č. 600/1 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 371 m², parc. č. 604/1 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 1383 m², parc. č. 604/14 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 173 m² a parc. č. 604/32 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 107 m² a stavba: sklad - obchod. priestor súp. č. 1128 stojaci na parc. č. 600/1, a to najmä scudzíť ich, previesť, vložiť do podnikania, predať, darovať, zameniť, založiť, prenajať alebo zaťažiť inak inými právami tretích osôb, a to až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol a navrhovateľa zaviazal zaplatiť na účet súdu súdny poplatok z návrhu na začatie konania v sume 33 eur do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že navrhovateľ sa domáhal určenia vlastníctva k nehnuteľnostiam popísaným v petite návrhu, v rozsahu 1 podielu z dôvodu, že kúpna zmluva z 29. 10. 2014, ktorou navrhovateľ previedol na odporcu svoj spoluvlastnícky podiel je neplatná podľa § 37 ods. 1 a § 39 OZ, pretože je v rozpore s dobrými mravmi pre nepomer dohodnutej kúpnej ceny za predmetný spoluvlastnícky podiel 20.000 eur a ceny, za ktorú odporca predmetnú nehnuteľnosť v súčasnosti ponúka na predaj. Dospel k záveru, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia nie je dôvodný. Navrhovateľ pritom jednoznačne neosvedčil ani, že odporca inzeruje na predaj predmetnú nehnuteľnosť a v akom rozsahu. Nehnuteľnosti sú neurčito určené, a v prípade obchodných priestorov nie je ani zrejmý ich rozsah s ohľadom k tomu, že vo vlastníctve odporcu je aj iný objekt - zubná ambulancia, ktorý je zapísaný na predmetnom LV, ale nebol predmetom právneho úkonu. Keďže navrhovateľ neosvedčil základné predpoklady na nariadenie predbežného opatrenia a to existenciu uplatneného práva a teda predpoklad vyhovenia návrhu vo veci samej a ani potrebu dočasnej úpravy pomerov účastníkov, súd jeho návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol. O zaplatení súdneho poplatku rozhodol podľa § 5 ods. 1 písm. a/ zák. č. 71/1992 Zb.

Uznesenie súdu prvého stupňa napadol v zákonnej lehote odvolaním navrhovateľ a domáhal sa jeho zmeny tak, že predbežné opatrenie bude nariadené. V dôvodoch svojho odvolania uviedol, že súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Ďalej uviedol, že nie je zrejmé, na

základe čoho súd namieta, že navrhovateľ neosvedčil základné predpoklady na nariadenie predbežného opatrenia, keď priamo vyplývajú z návrhu a priložených listín. Musí byť predsa zrejmé, ak sa navrhovateľ v merite veci domáha určenia vlastníckeho práva a odporca preukázateľne inzeruje predaj predmetných nehnuteľností, že je tým potreba predbežnej úpravy osvedčená. Absurdne vyznieva záver súdu o tom, že navrhovateľ neosvedčil jednoznačne ani to, že odporca inzeruje predaj predmetnej nehnuteľnosti. Je síce pravdou, že jednotlivé parcely a stavby nevyplývajú z inzercie odporcu predloženej navrhovateľom, no zároveň si nevie predstaviť, ako by inak reálne mal inzerovanú nehnuteľnosť identifikovať alebo stotožniť, najmä ak k nej momentálne nemá prístup a nie je ani ich vlastníkom. Preto v tejto časti považuje postup, resp. odôvodnenie súdu za formálne až arbitrárne. Postup súdu je aj v rozpore s doterajšou rozhodovacou praxou vo veciach na nariadenie predbežných opatrení, v ktorých sa zásada rovnosti účastníkov konania neuplatňuje tak striktné, a prevahu nadobúda záujem na rýchlej a účinnej ochrane ohrozených práv účastníka. Pri nariaďovaní predbežných opatrení tak prevláda požiadavka rýchlosti. Je tiež irelevantná úvaha súdu o tom, prečo navrhovateľ nepočkal na uplynutie lehoty na dobrovoľné vrátenie nehnuteľností, nakoľko už v čase vydania rozhodnutia odporcovi márne uplynula lehota na dobrovoľné vydanie nehnuteľností. Súd sa ani len náznakom nevysporiadal s otázkou primeranosti a odôvodnenosti zásahu, resp. hrozbou zásahu do práv jednotlivých účastníkov. Je presvedčený, že nariadením predbežného opatrenia nedôjde k podstatnejšiemu zásahu do práv odporcu alebo k jeho ohrozeniu. Na druhú stranu je zrejmé, že zamietnutím návrhu na nariadenie predbežného opatrenia vydaním bude budúci výkon rozhodnutia v merite veci v prípade úspechu navrhovateľa nielen ohrozený, ale priam znemožnený. Rozhodnutie súdu považuje za predčasné, nedostatočne odôvodnené a aj nepreskúmateľné. V závere uviedol, že sa preto javí skôr odôvodnené nariadenie predbežnej ochrany než jej odmietnutie, keď súd navrhovateľa nedôvodne a v rozpore s právom vystavuje riziku podstatnejšej hrozby poškodenia jeho práv a to nielen čo sa týka ohrozenia neskoršieho výkonu rozhodnutia vo veci samej.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa a konanie, ktoré mu predchádzalo bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 212 ods. 1, § 214 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa je dôvodné, a preto napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 220 OSP zmenil.

Podľa § 76 ods. 1 písm. e/ OSP predbežným opatrením môže súd nariadiť účastníkovi najmä, aby nenakladal s určitými vecami alebo právami.

Podľa § 76 ods. 1 písm. f/ OSP predbežným opatrením môže súd nariadiť účastníkovi najmä, aby niečo vykonal, niečo sa zdržal alebo niečo znášal.

Podľa § 102 ods. 1 OSP, ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne vydá predbežné opatrenie alebo zabezpečí dôkaz.

Účelom predbežného opatrenia je rýchla, aj keď dočasná úprava právnych (nielen faktických) pomerov účastníkov, prípadne zabezpečenie výkonu existujúceho, prípadne ešte nevykonateľného alebo očakávaného rozhodnutia (exekučného titulu). Jeho nariadenie predpokladá aspoň osvedčenie danosti práva (nároku) bez pochybnosti o potrebe predbežnej úpravy, pričom zásadne neprejudikuje práva a záujmy účastníkov riešené v konaní vo veci samej. Nariadenie predbežného opatrenia je prípustné a opodstatnené vtedy, ak sa tvrdí a osvedčí, že sú tu právne vzťahy medzi účastníkmi, ak tieto právne vzťahy vyžadujú dočasnú úpravu, ak táto dočasná úprava je potrebná, aby sa v daných právnych vzťahoch medzi účastníkmi nevytvoril nenávratný stav a ak sa neprimeraným spôsobom nezasiahne do právnych vzťahov medzi účastníkmi konania. Predbežné opatrenie je opatrením dočasným, ktorého trvanie je obmedzené a môže byť zrušené. Na nariadenie predbežného opatrenia sú kladené požiadavky vyplývajúce z ústavného práva na súdnu ochranu. To znamená, že musí mať zákonný podklad, musí byť vydané príslušným orgánom a nemôže byť prejavom svojvôle. Zákonná úprava postupu pri vydávaní predbežného opatrenia vyžaduje, aby navrhovateľ súdu preukázal, že je tu obava z ohrozenia výkonu súdneho rozhodnutia. Táto formulácia nedokladá, že by navrhovateľ musel preukázať, že skutočne výkon rozhodnutia bude ohrozený. Je však nutné osvedčiť okolnosti, ktoré svedčia o tejto obave. Okrem tvrdenia a osvedčenia právneho vzťahu sa vyžaduje tvrdiť a osvedčiť nárok alebo právo, ktoré je ohrozené. Predbežné opatrenie pôsobí len do budúcnosti a je predbežne vykonateľné. Predbežná ochrana totiž nepatrí akémukoľvek právu alebo nároku vyplývajúce zo súkromnoprávneho vzťahu. Tvrdiť a osvedčiť treba také právo alebo nárok, ktorého porušenie alebo ohrozenie môže efektívne chrániť aj pred predbežným opatrením, nielen rozhodnutím vo veci samej. Keďže nenakladanie s vecami alebo právami (na základe v predbežnom opatrení uloženého zákazu nakladania, ktorým treba rozumieť disponovanie s vecami alebo právami prostredníctvom právnych i faktických úkonov) má nielen zabezpečovací ale i preventívny charakter, je preto potrebné náležite skúmať objektivnosť

(osvedčenie obavy) navrhovateľa zo zmarenia výkonu súdneho rozhodnutia a to či určené nenakladanie nepresahuje ústavné a zákonné limity obmedzenia odporcu (ako vlastníka nehnuteľností) v ich právach a nespôsobuje tak neprimeranú škodu.

Pred nariadením predbežného opatrenia súd vychádza z jeho vymedzenia uvedeného v návrhu a skúma, či je dostatočne dôvodný a ďalej skúma skutkové okolnosti vzťahujúce sa na rozsah navrhovaného opatrenia. Zákaz nenakladania s vecami alebo právami uloží takým spôsobom, aby nenarušil činnosť účastníka, ktorá je nevyhnutná pre plnenie jeho povinnosti voči tretím osobám.

V predmetnej veci sa navrhovateľ domáhal nariadenia predbežného opatrenia podľa § 102 ods. 1 OSP, nakoľko spolu s návrhom na nariadenie predbežného opatrenia podal aj návrh vo veci samej, t. j. návrh na určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. K charakteru konania o návrhu na vydanie predbežného opatrenia je nutné uviesť, že toto konanie má svoje špecifiká, ktoré ho odlišujú od zásad, na ktorých stojí základné konanie v tom, že ich použitie je limitované dosiahnutie účelu predbežného opatrenia, a preto sa neuplatňujú v celej šírke, ale s dôkazom na rýchlosť ochrany práv a spoľahlivosť tvrdení navrhovateľa na úrovni osvedčenia skutočností, ktoré sú rozhodujúce pre záver o potrebe nevyhnutnosti predbežného opatrenia. Pred nariadením predbežného opatrenia alebo zamietnutím návrhu na jeho nariadenie súd nevykonáva dokazovanie, ale vychádza iba z obsahu a príloh, pričom na základe spravdepodobnenia (osvedčenia) vyvodí záver o tom, či je osvedčená legálnosť (potreba, naliehavosť) dočasne upraviť pomery účastníkov. Zákon preto nepredpokladá, že súd bude pri rozhodovaní o predbežnom opatrení vykonávať dokazovanie a naopak vo vedomí, že výsluchom účastníka konania proti ktorému návrh na nariadenie predbežného opatrenia smeruje, by mohol byť zmarený účel uvedeného opatrenia. V ustanovení § 75 ods. 6 OSP zákon výslovne poukazuje zásadne, že súd rozhoduje aj bez výsluchu účastníkov, vychádza pritom z obsahu návrhu tak, ako je stanovené v ust. § 75 ods. 2 OSP.

V danom prípade navrhovateľ svoj návrh na vydanie predbežného opatrenia po skutkovej stránke zdôvodnil tým, že žiada určiť vlastnícke právo k nehnuteľnostiam uvedeným v petite návrhu z dôvodu, že kúpna zmluva, na základe previedol svoj spoluvlastnícky podiel na odporcu je neplatná. Súd prvého stupňa vo veci rozhodol a návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol z dôvodu, že navrhovateľ neosvedčil základné predpoklady na nariadenie predbežného opatrenia, a to existenciu uplatneného práva a teda predpoklad vyhovie návrhu vo veci samej a ani potrebu dočasnej úpravy pomerov účastníkov. S takýmto právnym posúdením súdu prvého stupňa sa odvolací súd nestotožňuje a považuje ho za nesprávne.

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého uznesenia ako aj dôvodov odvolania podaného navrhovateľom dospel k záveru, že súd prvého stupňa pri rozhodovaní nepostupoval v zmysle vyššie uvedených zásad o nariadení predbežného opatrenia. Z ustanovenia § 102 ods. 1 OSP s použitím § 74 ods. 1 OSP vyplýva, skutočnosť, že predbežné opatrenie počas konania vo veci samej možno vydať len z dvoch dôvodov - z dôvodu potreby dočasnej úpravy pomerov účastníkov a z dôvodu obavy, že by výkon súdneho bol ohrozený. Pri rozhodovaní o tom, či sú návrhu na predbežné opatrenie vyhovie je potrebné vychádzať z týchto zásad. Súd prvého stupňa nesprávne konštatoval, že navrhovateľ neosvedčil základné predpoklady na nariadenie predbežného opatrenia a to predpoklad vyhovie návrhu vo veci samej.

Medzi základné predpoklady na nariadenie predbežného opatrenia nemožno považovať predpoklad vyhovie návrhu vo veci samej, pretože by išlo o prejudikovanie sporu a ako bolo vyššie konštatované, predbežné opatrenie možno vydať z dôvodu potreby dočasnej úpravy pomerov účastníkov konania. Súd prvého stupňa konštatoval, že neosvedčil potrebu dočasnej úpravy pomerov účastníkov konania, odvolací súd na rozdiel od súdu prvého stupňa zastáva názor, že navrhovateľ dostatočne preukázal potrebu dočasnej úpravy pomerov účastníkov, keď jednoznačne v návrhu, ako aj z listinných dôkazov bolo preukázané, že odporca inzeruje na predaj nehnuteľností ku ktorým sa navrhovateľ domáha určenia spoluvlastníckeho podielu. Je taktiež nepochybné, že ak by v priebehu o určenie vlastníckeho práva došlo k odpredaju sporných nehnuteľností, bol by i výkon súdneho rozhodnutia ohrozený.

V danom prípade navrhovateľ osvedčil dostatočným spôsobom reálnu obavu z toho, že odporca mieni vlastnícky previesť nehnuteľnosť na iný subjekt a dostatočne osvedčil aj reálnosť obavy z ohrozenia výkonu rozhodnutia pre prípad, že by v základnom konaní vo veci samej bol úspešný. Preto podľa názoru odvolacieho súdu súd prvého stupňa nepostupoval správne, a preto odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zmenil a návrhu na nariadenie predbežného opatrenia vyhovel podľa § 220 OSP. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.